

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0222U004588

Державний реєстраційний номер: 0117U004241

Відкрита

Дата реєстрації: 16-09-2022

1. Етапи виконання

Номер етапу: 3

Назва етапу: Прогнозування можливих змін екологічного стану природних комплексів заповідника під впливом погодних факторів та розробка рекомендацій щодо вдосконалення природоохоронних заходів та їх впровадження в загальну систему збереження територій, що охороняються.

Початок етапу: 01-2021

Закінчення етапу: 12-2021

Вид звітного документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Чорноморський біосферний заповідник

Код ЄДРПОУ/ІПН: 03534647

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Адреса: 75600 Херсонська обл., м. Гола Пристань, вул. Лермонтова, 1

Телефон: (05539) 2-67-57

Інше: (05539) 2-10-04

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Чорноморський біосферний заповідник Національної академії наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 03534647

Адреса: вул. Лермонтова, буд. 1, м. Гола Пристань, Голопристанський р-н., Херсонська обл., 75600, Україна

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Телефон: 380553921004

Телефон: 380553926757

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6541030

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Визначення тенденцій та прогнозування впливу змін кліматичних умов на біотичні системи, що перебувають під довготривалою охороною (на прикладі природних комплексів Чорноморського біосферного заповідника)"

Назва роботи (англ)

Determination of tendencies and forecasting the impact of climate conditions change on biotic systems that are under a long term protection (for example natural complexes of the Black Sea Biosphere Reserve)

Реферат (укр)

Зміни погодних факторів, що відбуваються в світі, впливають на зміни в екосистемах. Ці зміни відображаються в перебудовах біоценозів, в порушенні життєвого циклу, фенології, в стані популяцій окремих видів. Як правило, ці зміни поглиблюються негативним впливом різномасштабних антропогенних факторів. Адаптаційні реакції на вплив абіотичних природних факторів спостерігаються на всіх рівнях організації біологічних систем. Адаптації до впливу дії антропогенних факторів ускладнюються швидкістю та спрямованістю цих факторів. Моніторинг стану природних комплексів та динаміки погодних явищ дає змогу відділити вплив природних факторів від наслідків антропогенного впливу. Крім того, лише довготривалий моніторинг та отримані багаторічні ряди даних є підґрунтям для прогнозування тенденцій подальшого розвитку природних екосистем. Давні природоохоронні території України виконують роль природних полігонів для визначення спрямованості змін, що відбуваються у природних комплексах під впливом багаторічної динаміки погодних факторів. Визначені адаптації на різних рівнях організації біосистем щодо впливу абіотичних факторів, в т.ч. й погодних, мають стати біоіндикаторами змін клімату. Результатом проведення досліджень за цією темою має стати алгоритм прогнозування та засади упередження негативного впливу змін кліматичних умов на біотичні системи. Глобальні зміни клімату та збільшення частоти екстремальних погодних явищ, які можуть набувати катастрофічного характеру, вимагають прогнозування порушень температурного режиму, сезонного розподілу опадів, жорстких посух, морозних зим на біотичні системи, розробки програми адекватних заходів із упередження та нівелювання близьких і віддалених наслідків змін кліматичних умов для екосистем і біорізноманіття з метою забезпечення збереження природних екосистем, ефективного природокористування для сталого розвитку. Вирішення цих нагальних проблем потребує комплексного підходу із застосуванням як класичних так і сучасних методів досліджень на рі

Реферат (англ)

Changes in weather factors in the world affect changes in ecosystems. These changes are reflected in the restructuring of biocenosis, in violation of the life cycle, phenology, in the state of populations of individual species. As a rule, these changes are exacerbated by the negative impact of various anthropogenic factors. Adaptive responses to the action of abiotic natural factors are observed at all levels of the organization of biological systems. Adaptations to the action of anthropogenic factors are complicated by the speed and direction of these factors. Monitoring the state of natural complexes and the dynamics of weather phenomena makes it possible to separate the action of natural factors from the effects of anthropogenic impact. In addition, only long-term monitoring and obtaining long-term data series are the basis for forecasting trends in the further development of natural ecosystems. Ancient protected areas of Ukraine play the role of natural landfills to determine the direction of changes that occur due to the age dynamics of weather factors. Adaptations at different levels of organization of biosystems on the action of abiotic factors, including weather, should become bioindicators of climate change. The results of research on this topic should be an algorithm for forecasting and principles for preventing the negative impact of climate change on biotic systems. Global climate change and the increase in the frequency of extreme weather events, which can be catastrophic, require forecasting of temperature disturbances, seasonal distribution of precipitation, severe droughts, frosty winters on biotic systems, development of a program of adequate measures to prevent and mitigate near and long-term climate change. for ecosystems and biodiversity in order to ensure the conservation of natural ecosystems, efficient use of nature for sustainable development. Solving these urgent problems requires an integrated approach using both classical and modern resea

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Заключний звіт з науково-дослідної роботи. Прогнози за результатами досліджень.

Назва продукції (англ): Final Report on Scientific Research. Forecasts based on research results.

Очікувані результати: Аналітичні матеріали

Галузь застосування: Прогнозування змін погодних факторів

Опис продукції (укр): Даний звіт є неопублікованим авторським рукописом і захищається Законом України "Про авторське право і суміжні права". Розділи даного звіту є самостійними авторськими рукописами (ст. 8 Закону). Використання (комерційне або некомерційне) звіту можливо тільки за офіційної згоди Чорноморського біосферного заповідника. Звіт викладений на 138 сторінках, має 6 таблиць та 59 ілюстрацій

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: впроваджується

Строки впровадження:

Виробник продукції: Чорноморський біосферний заповідник Національної академії наук України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

НТП 2

Назва продукції (укр): Наукові публікації

Назва продукції (англ): Scientific publications

Очікувані результати: Аналітичні матеріали

Галузь застосування: 75.12.0

Опис продукції (укр): articles, theses, lectures, presentations

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: впроваджується

Строки впровадження: 01.201712.2021

Виробник продукції: Чорноморський біосферний заповідник

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

2. Королесова Д.Д., Москаленко Ю.О., Ніточко М.І., Селюніна З.В., Ткаченко П.В. Чужорідні види у фауні Чорноморського біосферного заповідника// Вісник Національного наукового природознавчого музею, - Вип. 17. - 2017. - 16 с.11. Ніточко М.

1. Популяційна динаміка жука-чорнотілки *Pimelia subglobosa* Pall. (Coleoptera: Tenebrionidae) на Нижньодніпровських аренах // XI з'їзд УЕТ : тези доп. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. – С. 87.20. Уманец О.Ю. Новые находки охраняемых и регионально редких видов сосу

22. Селюнина З.В., Уманец О.Ю., Черняков Д.А. Опыт и значение многолетнего мониторинга для сохранения природных комплексов // Моніторинг та охорона біорізноманіття в Україні : Прикладні аспекти моніторингу та охорони біорізноманіття / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 16.Т. 3. – Київ; Чернівці : Друк Арт, 2020. – С. 434-440.

23. Maria del Mar Delgadoa,1,2, Tomas Roslinb,2, Zoya Selyunina hhh ... 84 avtors. Differences in spatial versus temporal reaction norms for spring and autumn phenological events/ Proceedings of the National Academy of Sciences. PNAS Manuscript ID: 2020-02713RR. Volume 117. Issue 49. Manuscript ID: 2020-02713RR.

19. Ткаченко П.В. Відомості про знахідки видів риб, занесених до Червоної книги України в районі Чорноморського біосферного заповідника НАН України (Тендрівська, Ягорлицька затоки та прилегла до них акваторія Чорного моря) у 2009-2017 рр. // «Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ» - Київ, 2018. – Вид-во ТОВ “Друк Арт”, Чернівці, 2019. – Вип. 7, Т. 3.

12. Уманец О.Ю. Фенологический цикл природной популяции ятрышника клопоносного (*Orchis coriophora* L.) на территории Черноморского биосферного заповедника НАН Украины в период 1987-2016 годов// «Научная и эколого-просветительская деятельность на ООПТ. Современное состояние и перспективы развития». Материалы Всероссийской научно-практической конференции с международным участием, посвященной 20-летию государственного природного заповедника «Богдинско-Баскунчакский» (Ахтубинск, 19-21 апреля 2018г.).

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 138

Мова звіту: Українська

Умови поширення в Україні: Не заборонено

Умови передачі іншим країнам: Не заборонено

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Бахтіарова Людмила Іванівна

Москаленко Юрій Олександрович (к. б. н.)

Ніточко Марія Іванівна

Плющ Сергій Олександрович

Селюніна Зоя Володимирівна (к. б. н., с.н.с.)

Ткаченко Павло Валентинович

Уманець Ольга Юріївна (к. б. н., с.н.с.)

Черняков Дмитро Олександрович (к. геогр. н.)

Керівник організації:

Юрченко Анатолій Петрович (к. с.-г. н.)

Керівники роботи:

Селюніна Зоя Володимирівна (к. б. н., доц.)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.